

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบ ตรวจสอบและพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัย โดยการวิจัยผลานวิธี มีการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัย โดยการศึกษานวนคิด ทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ เป็นพื้นฐานในการสร้างเป็นรูปแบบสมมติฐาน ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบสมมติฐานกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่เป็นจริง ให้แบบแผนการวิจัยเชิงคุณภาพ : ศึกษาพหุกรณี ทำการวิเคราะห์โดยการสรุปอุปนัยเพื่อตรวจสอบยืนยัน และเพิ่มความลึกของข้อมูล ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุรูปแบบหนึ่ง ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอน ในจังหวัดสุโขทัย โดยการผนวก รูปแบบในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 เข้าด้วยกันเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัย ในการตรวจสอบรูปแบบนี้ ได้ปรับตัวแปรบางตัว และไม่ได้วัดตัวแปรบรรยากาศในครอบครัว ปัญหาสุขภาพ และการติดบายนม ได้รูปแบบความสัมพันธ์ที่มีตัวแปรแฝง 5 ตัว และตัวแปรสังเกตได้ 22 ตัว ดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นด้วยโปรแกรม LISREL และพัฒนารูปแบบตามดัชนีวัดแปรรูปแบบจนกระทั่งได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัยที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงอยู่ระหว่าง -0.50 ถึง 0.74 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างของรูปแบบ มีค่าเท่ากับ 0.31 อำนาจการพยากรณ์ของความเครียดของครูผู้สอนและขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนเท่ากับ 0.02 และ 0.55 ตามลำดับ ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนหรือดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง(GFI) เท่ากับ 0.98 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว(AGFI) เท่ากับ 0.96 ค่าสถิติไค-สแควร์(Chi-Square Statistic) องศาอิสระ 137 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.14 มีค่าเท่ากับ 154.99

ตัวแปรที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัยมากที่สุด ได้แก่ ความเครียดของครูผู้สอน รองลงมาได้แก่ ขวัญและกำลังใจของครูผู้สอน พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน และปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอน ตามลำดับ

ตัวแปรที่ส่งผลโดยตรงต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนในจังหวัดสุโขทัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุดเมื่อเทียบกับตัวแปรอื่นในรูปแบบ ได้แก่ ความเครียดของครูผู้สอน รองลงมาได้แก่ ขวัญและกำลังใจของครูผู้สอน และปัจจัยส่วนบุคคล ตามลำดับ

ตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อมต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนมากที่สุดได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ขวัญและกำลังใจ และปัจจัยส่วนบุคคล ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอนกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเท่ากับ - 0.07

The purposes of this thesis were to construct, verify, and develop a causal model of factors affecting the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province. Three phases were employed in conducting this study. The first phase was to construct a causal model of factors, which affected the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province, using various concepts and theories of behavioral and social sciences, as well as from the literature on emotional intelligence. The second phase involved the examination and verification of the model-reality consistency using a qualitative approach: a multiple site case study to double check and verify the consistency between the model and the actual event. The third phase was to modify and refine the model of causal correlations of factors, which affect the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province, using a LISREL program of linear structural relationship analysis. The model had been modified based on the modification index for 65 times until a satisfactory model of causal correlations of factors, which affected the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province, was derived. The model was in congruence with the empirical data, composed of 5 latent variables and 22 observable variables.

The findings were as follows:

The variables which affected the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province were the stress of teachers, the morale of teachers, the behavior of a school leader, and personal factors of teachers, respectively.

The variables which significantly and directly affected the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province were the stress of teachers and the moral of teachers, respectively.

The variables indirectly affecting the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province were the behavior of a school leader and the morale of teachers, respectively.

The direct check of linear structural relationship model of factors which affected the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province revealed the empirical data were correlated with the latent variables, with multiple correlations and coefficients of determination ranging from -0.50 to 0.74 . The correlations of other latent variables apart from the teachers and behavior of school leader were -0.07 .

The coefficient of determination of structural equation of model of emotional intelligence for teachers in Sukhothai Province was 0.31 . The correlation coefficients of the power of determination for teachers' stress and teachers' morale were 0.02 and 0.55 , respectively.

The goodness of fit index was 0.98 . An adjusted goodness of fit index was 0.96 . The Chi-square statistic was 154.99 . The degree of freedom at 137 was significantly at 0.14 level.

As a result, the model of causal correlations of factors, which affect the emotional intelligence of teachers in Sukhothai Province was consistent with the empirical data.